

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра загальної і медичної психології

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ»

Освітній рівень перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 227 «Терапія та реабілітація»

Автори: д.психол.н., професор Філоненко М.М.

к.пед.н., викладач Прудка Л.М.

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 2 від «12» вересня 2024 року

Завідувач кафедри загальної
і медичної психології,
професор

Матяш М.М.

Тема № 1. Спілкування як феномен психології

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: ознайомлення студентів з основними аспектами процесу спілкування.

План лекції:

1. Теоретичні аспекти процесу спілкування.
2. Розвиток спілкування в онтогенезі. Поняття онтогенезу.
3. Загальна характеристика вікових періодів людського життя. Сучасні дослідження поведінки немовлят (О.В. Запорожець, М.І. Лісіна, Д.Б. Ельконін).
4. Етапи оволодіння процесом комунікації в онтогенезі.
5. Спілкування як провідна діяльність. Передумови комунікативної діяльності. Спілкування як потреба.

Ключові поняття: спілкування, онтогенез, комунікація, потреба, діяльність.

Рекомендована література:

1. Кайдалова Л. Г. Психологія спілкування : навч. Посіб. / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.
2. Кононець М.О. Психологія конфлікту: комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів всіх спеціальностей./ Кононець М.О. Укл.:– К., НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. 48 с.
3. Кудін А. В. Психологія вирішення конфліктів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. В. Кудін. - Х. - К., 2006. - 320 с.
4. Рогов Е.И. Психологія спілкування/ Е.И Рогов. – К.: Владос, 2001.
5. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 224 с. [Електронний ресурс] — (Режим доступу: https://lkkeip.at.ua/_ld/0/24_--_.pdf).

Тема № 2. Спілкування як обмін інформацією

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: ознайомити студентів зі специфікою процесу обміну інформацією та правилами подачі зворотнього зв'язку.

План лекції:

1. Специфіка процесу обміну інформацією.
2. Комунікативні бар'єри.
3. Правила подачі зворотнього зв'язку. Слухання та говоріння.

Ключові поняття: комунікативні бар'єри, інформація, процес комунікації, спілкування.

Рекомендована література:

1. Варій М.Й. Психологія особистості : навч. посіб. / М.Й.Варій. – К.:Центр учбової літератури, 2008. – 592 с
2. Кайдалова Л. Г. Психологія спілкування : навч. Посіб. / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.
3. Рогов Е.И. Психологія спілкування/ Е.И Рогов. – К.: Владос, 2001.
4. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 224 с. [Електронний ресурс] — (Режим доступу: [https://lkkeip.at.ua/ld/0/24 -- .pdf](https://lkkeip.at.ua/ld/0/24--.pdf)).
5. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування : навч. посіб/ І. М. Цимбалюк. К.:Професіонал, 2004. – 304 с.

Тема № 3. Спілкування як взаємодія

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: ознайомити студентів з основними різновидами міжособистісних контактів.

План лекції:

1. Інтерактивна сторона спілкування.
2. Теорії міжособистісної взаємодії.
3. Різновиди міжособистісних контактів: співробітництво, суперництво.
4. Взаємодія як організація діяльності.
5. Психологічний вплив.

Ключові поняття: міжособистісна взаємодія, психологічний вплив, спілкування, співробітництво, суперництво.

Рекомендована література:

1. Варій М.Й. Психологія особистості : навч. посіб. / М.Й.Варій. – К.:Центр учбової літератури, 2008. – 592 с
2. Кайдалова Л. Г. Психологія спілкування : навч. Посіб. / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.
3. Рогов Е.И. Психологія спілкування/ Е.И Рогов. – К.: Владос, 2001.
4. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 224 с. [Електронний ресурс] — (Режим доступу: https://lkkeip.at.ua/ld/0/24--_.pdf).
5. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування : навч. посіб/ І. М. Цимбалюк. К.:Професіонал, 2004. – 304 с.

Тема № 4. Конфліктна взаємодія як особлива форма інтеракції

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: сформувати у студентів уміння та практичні навички щодо вирішення конфліктних ситуацій у медичних колективах.

План лекції:

1. Стадії розвитку конфлікту.
2. Комунікативні бар'єри як вияв крайнього ступеня утрудненості спілкування. Особливості поведінки і конфліктній ситуації.
3. Класифікація типів труднощів спілкування: ситуативні, значеннєві, мотиваційні, «бар'єри уявлень про іншого», відсутність зворотного зв'язку, прагматичні (Гібш Г., Форверг М.).
4. Конфлікти в медичних колективах. Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і розв'язання.
5. Спілкування лікаря та пацієнта.

Ключові поняття: конфлікт, спілкування, комунікативні бар'єри, стадії професійна діяльність.

Рекомендована література:

1. Варій М.Й. Психологія особистості : навч. посіб. / М.Й.Варій. – К.:Центр учбової літератури, 2008. – 592 с
2. Єщенко Т. Мовленнєва комунікація лікаря. Практикум з курсу за вибором для студентів. – Львів : Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2016. 27 с.
3. Кайдалова Л. Г. Психологія спілкування : навч. Посіб. / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.
4. Коноваленко, М. Ю. Теорія комунікації / В. А. Коноваленко, М. Ю. Коноваленко. К., 2012. -415 с.
5. Кононець М.О. Психологія конфлікту: комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів всіх спеціальностей./ Кононець М.О. Укл.:– К., НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. 48 с.
6. Кудін А. В. Психологія вирішення конфліктів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. В. Кудін. - Х. - К., 2006. - 320 с.
7. Рогов Е.И. Психологія спілкування/ Е.И Рогов. – К.: Владос, 2001.
8. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 224 с. [Електронний ресурс] — (Режим доступа: <https://lkkeip.at.ua/ld/0/24--.pdf>).

Тема № 5. Загальні етичні принципи ділового спілкування

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: сформувати у студентів уявлення про особливості відповідальності психолога та ознайомити з основними типами відповідальної поведінки у майбутнього фахівця.

План лекції:

1. Етика спілкування як прояв культури почуттів. Правила етикету.
2. Толерантність як принцип ділового спілкування.
3. Моральні еталони і зразки поведінки. Спілкування і манера поведінки.
4. Взаємини між співробітниками. Форма звертання.
5. Спілкування з іноземними партнерами.

Ключові поняття: етика, культура почуттів, толерантність, ділове спілкування.

Рекомендована література:

1. Варій М.Й. Психологія особистості : навч. посіб. / М.Й.Варій. – К.:Центр учбової літератури, 2008. – 592 с
2. Єщенко Т. Мовленнєва комунікація лікаря. Практикум з курсу за вибором для студентів. – Львів : Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2016. 27 с.
3. Кайдалова Л. Г. Психологія спілкування : навч. Посіб. / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.
4. Коноваленко, М. Ю. Теорія комунікації / В. А. Коноваленко, М. Ю. Коноваленко. К., 2012. -415 с.
5. Кононець М.О. Психологія конфлікту: комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів всіх спеціальностей./ Кононець М.О. Укл.:– К., НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. 48 с.
6. Кудін А. В. Психологія вирішення конфліктів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. В. Кудін. - Х. - К., 2006. - 320 с.
7. Рогов Е.И. Психологія спілкування/ Е.И Рогов. – К.: Владос, 2001.
8. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 224 с. [Електронний ресурс] — (Режим доступу: https://lkkeip.at.ua/ld/0/24_--_.pdf).